

Achillea-hibridek a Dobrogeából.

Achillea-Bastarde aus der Dobrogea.

Irta: Prodán Gyula (Zombor).
Von: Prodán Gyula (Zombor).

Achillea dobrogensis PRODAN.

A. coarctata POIR. × *A. Neilreichii* KERN.

Tota planta tomentoso-canescens. *Caulis* erectus ad 20—35 cm. altus, sulcatus, foliosus. *Folia* caudiculorum sterilium longe et tenuiter petiolata ambitu lanceolato-oblonga, $5\frac{1}{2}$ cm. longa, 8—10 mm. lata, bipinnatisecta, segmenta linear-lanceolata, rarius dentata, dentibus cartilagineo-mucronatis; *rhachis* angusta, edentula vel in parte superiore dentata. *Folia* caulina linear-oblonga, bipinnatisecta, segmentis linear-lanceolatis, rarius dentatis, dentibus cartilagineo-mucronatis; *Inflorescentia* corymbosa, polycyphala: corymbus $3\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ cm. longus, ramis erectis, densiuscule villosus, pedicellis brevibus. *Capitula* ovato-cylindracea. *Ligulae* subcitrinae vel subsulphureae, latiores ac longe profunde trilobae, floseolorum mediornm sulphurei.

Habitat in Romania, in regione septentrionali Dobrogeae. In declivibus graminosis aridisque montis Caramanchioi propre Cap-Dolejmen inter pagum Jurilovca et Caramanchioi. Legi inter parentes die 12 m. Julii a. 1914. (Herb. PROD.)

Az *A. dobrogensis* az *A. coarctata*-tól kölcsönözte szürke mezét, a levelek alját, kevésbé széles rhachisát, a fejekskék sűrűbb borzas szőrözetét, a külső virágok pártájának lemezalakját és fogainak számát.

Az *A. Neilreichii* Kern. befolyása mutatkozik a levelek zöld alapszinében, a rhachis keskenyebb voltában, valamint a levél szabdaltságában, a levél-szeletek finomságában, keskenységében, a kisebb fejekben, a virágok világosabb sárga (czitromsárga) színében.

Az új hibrid sokban hasonlít az *A. Wagneri* (*Vandasii* × *Neilreichii*)-ra, mely az *A. dobrogensis*-tól abban tér el,

A. dobrogensis hat von *A. coarctata* die graue Bekleidung, die Blattform, die schmälere Blattspindel, die dichtere, krause Behaarung der Köpfchen, die Form und Zähnezahl der Blumenblätter der randständigen Blüten geerbt; der Einfluss von *A. Neilreichii* äussert sich in der grünen Grundfarbe der Blätter, der schmäleren Blattspindel, der stärkeren Zerteilung der Blätter, der Feinheit u. Schnauigkeit der Blattzipfel, der kleineren Köpfchen und in der heller (zitronen-) gelben Farbe der Blumenblätter.

Der neue Bastard weist viele Ähnlichkeiten mit *A. Wagneri* (*Vandasii* × *Neilreichii*) auf, die aber von *A. dobrogensis*

hogy a meddő hajtások és tőlevelei sokkal nagyobbak, különösen pedig abban, hogy sokkal szélesebbek, miáltal első pillantásra is elüt.

durch die bedeutend grösseren Blätter der sterilen Triebe und der unteren Stengelteile, hauptsächlich aber durch die viel breiteren Blattzipfel verschieden und an diesem Merkmal schon auf dem ersten Blick zu unterscheiden ist.

Achillea Jávorkae PRODAN.

A. setacea W. et K. $\times$ *A. Vandasii* VELEN.

Tota planta tomentosa, cana v. canescens. *Caulibus* 55—60 cm. altis, erectis, tota longitudine foliosis. *Foliis* turionum circa 15—17 cm. longis et 12—14 mm. latis, longe petiolatis (petiolus 5 $\frac{1}{2}$ —7 $\frac{1}{2}$ cm. longus), ambitu oblongo-lanceolatis, iteratim pinnatis, foliolis bipinnatisectis, segmentis linearibus. 1 mm. latis, integris, rarius 1—2 dentatis, acutis mucronatis, rhachide edentula; caulinis inferioribus petiolatis, superioribus sessilibus ambitu oblongo-lanceolatis, 4 $\frac{1}{2}$ cm. longis et 7 mm. latis, iteratim pinnatis, foliolis bipinnatisectis; segmentis linearibus integris, acutis mucronatis, rhachide edentula; superioribus bipinnatifidis. Inflorescentia circa 4—5 $\frac{1}{2}$ cm. lata; corymbo polycapitato compacto, molliter villosa, ramis brevibus. *Anthodium* 6 mm. longum, 2 mm. latum, tomentellum ovato-cylindricum *squamis* oblongis, apice scariosis, acutis, imis linearibus, sequentibus eximie indurato-carinatis; *ligulis* citrinis, latioribus ac longis, trilobis, minimis, involucro 4-plo brevioribus.

Habitat in Romania, in regione septentrionali Dobrogeae. In declivibus granirosis aridisque prope pagum Jurilovea loco «Dealul Caramanchioi» dicto prope Cap-Dolejmen. Legi inter parentes die 12 m. Julii a. 1914. (Herb. PROD., Herb. Mus. Nat. Hung., Herb. WAGNER sub *pannonica* $\times$ *Vandasii*).

Dicata in honorem doctoris ALEXANDRI JÁVORKA, custodis Mus. Nat. Hungarieci.

Az *A. Jávorkae*, az *A. setacea*-tól kölcsönözte keskeny leveleit, levélszemeinek mélyebb és finomabb szabdaltságát, virágzatának elágazását, alakját, s a hosszabb fészkek alakját.

Az *A. Vandasii* befolyása mutatkozik az egész növény szürkébb színében, a levélnyél hosszában, szélesebb levélszemeiben (1 mm.), a külső virágok lemezének alakjában,

Dieser Bastard hat von *A. setacea* die schmalen Blätter, die tiefere und feinere Zerschlitzung der Blätter, die Verzweigungsform u. Form der Blütenstände, die verlängerte Form der Blütenköpfchen geerbt; der Einfluss von *A. Vandasii* ist in der grauen Farbe der ganzen Pflanze, in der Länge der Blattstiele, in den breiteren (1 mm.) Blattzipfeln, in der

ezitromsárga színében és az egész virágban.

Form der Blumenblätter der randständigen Blüten, ihrer zitronengelben Farbe und in der Erscheinung der blühenden Pflanze erkennbar.

Achillea Kümmerleana PRODAN.

A. setacea W. K. × *A. leptophylla* M. B.

Planta 20 cm. alta villosa, viridis. *Caulibus* simplicibus. *Foliis* eis *A. setaceae* similibus, utrinque sat dense pilis longis albis obsitus. tamen virescentibus, ambitu linearibus, iteratim pinnatisectis. *Corymbus* circa $2\frac{1}{2}$ —3 cm. latus, laxiusculus; capitula $2\frac{1}{3}$ —3 mm. longa, 2 mm. lata, campanulato-ovata; *involucrum* squamis anguste ovato-lanceolatis, hyalinis, medio costa pallida pereurus, dorso villosis. *Corollis* pallide luteis; ligulis radiantibus sat magnis, leviter tricrenatis.

Habitat in Romania, in regione septentrionali Dobrogeae. In declivibus graminosis aridisque prope pagum Jurilovea loco «Dealul Caramanchioi» dicto non procul a promontorio Cap-Dolejmen. Legi inter parentes die 12 m. Juli a. 1914. (Herb. PROD., Herb. Mus. Nat. Hung.).

Dicata in honorem doctoris J. BÉLA KÜMMERLE, custodis Mus. Nat. Hungarici.

Jellegei a két tőfajtól vont határok között változik. Az *A. setacea*-tól kölesönözte karesni termetét, levelének keskenyládzsás alakját, nagyon apró és finom szeleteit, sűrű gyapjas szörözetét.

Az *A. leptophylla* befolyása mutatkozik kisebb termetében, lazább virágzatában, rövid harangalakú duzzadt fészkeiben, a fészkek hosszabb nyelében, a virágok halványsárga vagy sárga virágaiiban.

Die Merkmale dieses Bastardes schwanken zwischen jenen der zwei Stammarten. Er besitzt den schlanken Wuchs, die schmal-lanzettliche Blattform, die sehr kleinen u. feinen Blattzipfel und die dichtwollige Behaarung der *A. setacea*: der Einfluss der *A. leptophylla* macht sich im niedrigeren Wuchs, in der mehr lockeren Infloreszenz, in den kurzen, glockentörmigen, gedunstenen Blütenköpfchen, in den längeren Köpfchenstielen und in der blassgelben oder gelben Blütenfarbe bemerkbar.

Achillea romanica PRODAN.

A. setacea W. K. × *A. coeruleata* POM.

Planta 21 cm. alta, villoso-eana v. canescens. *Foliis* (mediis) circa 27 mm. longis, 4 mm. latis, dense cano-villosis, ambitu oblongo-linearibus, iteratim pinnatisectis, rhaeliide edentula; seg-

mentis primariis pinnatisectis, laciiniis apice cartilagineo-micro-natis. *Corymbus* circa $3\frac{1}{2}$ cm. latns, sat compactus. *Capitula* parva, 4 mm. longa, $1\frac{1}{2}$ (—2) mm. lata; *involuci* squamis anguste ovato-lanceolatis, hyalinis, medio costa pallida percursis, dorso crispule villosis. ventre glabris, margine ciliatis. *Corollis* pallide luteis; *ligulis* radiantibus profunde tricrenatis.

Habitat in Romania, in regione septentrionali Dobrogeae. In declivibus graminosis aridisque prope pagum Jurilovca, loco «Dealul Caramanchioi» dicto prope promontorium Cap-Dolejmen. Legi inter parentes die 13 m. Julii a. 1914 (Herb. Prob.).

Mint keverékfaj különböző mértékben egyesítheti a két egymástól eltérő tőfaj jellegeit.

Az *A. setacea*-tól kölesönözte kisebb termetét, leveleinek keskeny-lándzsás alakját, nagyon apró finom szeleteit, elálló gyapjas szörözötét, fészkeinek hosszát és alakját.

Az *A. coarctata* befolyása mutatkozik a levelek, valamint fészkek tömör selymesen-bozontos mezében és a virágok sárga színében. Az *A. romana* legjobban hasonlít az *A. Javoriae* (*setacea* $\times$ *Vandasii*)-hoz, melytől eltér: kisebb termetében, a levélnyél és levél keskenyebb voltában, szürkésabb szörözötében, a levelek keskenyebb czimpájában, a valamivel keskenyebb és kisebb fészkekben.

Az *A. Kümmeliana* (*setacea* $\times$ *leptophylla*)-tól szürkésabb és tömöttebb szörözötében, a kevésbé laza és kisebb virágzatában, a fészkek keskeny hosszúdad alakjában és tömöttebb szürkésabb szörözötében tér el.

Als Bastard vereinigt diese Pflanze in verschiedenem Maße die Eigenschaften der zwei von einander stark abweichenden Stammarten.

Von *A. setacea* hat sie den Wuchs, die schmal-lanzettliche Form und die sehr kleinen u. feinen Blattzipfel, die abstehend wollige Behaarung und die Länge und Form der Köpfchen, von *A. coarctata* hingegen die dichte, seidigkrause Behaarung der Blätter und der Köpfchen, ferner die gelbe Farbe der Blüten geerbt. *A. romanica* weist viele Ähnlichkeiten mit *A. Javoriae* (*setacea* $\times$ *Vandasii*) auf, von welcher sie durch den niedrigeren Wuchs, Schmalheit der Blattstiele und der Blätter, grauliche Behaarung, schmälere Blattzipfel, etwas schmälere und kleinere Köpfchen verschieden ist.

Von *A. Kümmeliana* (*setacea* $\times$ *leptophylla*) weicht sie in ihrer mehr grauen und dichteren Bekleidung, in den weniger lockeren und kleineren Blütenständen, den schmäleren, länglichen Blütenköpfchen und ihrer mehr graulichen Bekleidung ab.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1916

Band/Volume: [15](#)

Autor(en)/Author(s): Prodan Gyula (Julius)

Artikel/Article: [Achillea-hibridek a Dobrogeából. Achillea-Bastarde aus der Dobrogea. 62-65](#)